

Dure bloedtest voor Down breekt door

12 FEBRUARI 2015 OM 03:00 UUR | Van onze redactrice Veerle Beel

Er zijn vorig jaar in ons land ruim 12.000 NIPT-testen verricht. Het gaat om een bloedtest die al vroeg in de zwangerschap kan zeggen of je kind Downsyndroom heeft. Dat de test tussen 450 en 600 euro kost, remt veel vrouwen absoluut niet af. Toch waarschuwen artsen voor klassegeneeskunde en vragen ze om terugbetaling.

De bloedtest, bij de moeder, wordt idealiter afgenomen in de tiende tot twaalfde week van de zwangerschap en voorspelt met 99,9 procent zekerheid of je een kind met Down verwacht. Hij is daarmee veel betrouwbaarder dan de combinatietest met nekpluimmeting, die nu bij driekwart van de zwangere vrouwen wordt gedaan.

De NIPT (of Niet Invasieve Prenatale Test) voorkomt dat zwangere vrouwen onnodig een risicovolle punctie ondergaan, maar hij kost tussen 450 en 600 euro en wordt niet terugbetaald. Desondanks is hij aan een steile opmars bezig.

Het UZ Leuven voert de test sinds eind 2013 uit en heeft er vorig jaar bijna 5.000 verricht, zegt geneticus Eric Legius. ‘De meeste tests worden ons toegestuurd door regionale ziekenhuizen, soms zelfs uit Luxemburg.’

Ook andere universitaire centra zijn op de kar gesprongen, maar halen nog niet dat cijfer. ‘Aan de VUB werden 391 NIPT’s uitgevoerd, waarvan 383 bij vrouwen met een laag risico op Down’, zegt gynaecologe Kim Van Berckel. Zij schat dat een op de vijf van de zwangere patiëntes de test nu laat uitvoeren als eerste keuze.

Aan het UZ Gent is men pas sinds september vorig jaar van start gegaan. Eerder werden de testkits naar China opgestuurd. Alles inbegrepen werden er vorig jaar 400 NIPTS verricht, zegt geneticus Bruce Poppe. Het UZ Antwerpen zit met 360 NIPTS in dezelfde orde van grootte. Geert

Mortier, diensthoofd van het centrum medische genetica, waarschuwt voor klassegeneskunde: 'Het wordt tijd dat de overheid geld vrijmaakt voor terugbetaling, want nu kan niet iedereen zich deze test veroorloven.' Hendrik Cammu (VUB): 'Het is een beetje cru om te zeggen, maar als het zo doorgaat, zullen er alleen nog kinderen met Down geboren worden bij de lagere klassen.'

Aan Waalse kant heeft het IPG-lab in Gosselies vorig jaar 1.078 NIPTS verricht. 'We zitten nu aan een tempo van zo'n 200 per maand. We hebben al extra personeel moeten aanwerven', zegt genetica Karin Dahon. Koploper in België is voorlopig nog het privélab Gendia in Antwerpen, dat er als eerste mee begon en zo de druk opvoerde. In totaal heeft Gendia al meer dan 10.000 NIPTS verricht, waarvan tussen 5.000 en 6.000 in 2014. Gendia doet de analyses niet zelf, maar stuurt de bloedstalen door naar een groot genetisch lab in de Verenigde Staten. Ook bestaat 60 procent van het cliënteel van Gendia uit Nederlanders. Bij onze noorderburen is de NIPT verboden voor het grote publiek.

Er kan nog niet geconcludeerd worden dat er door deze test minder kinderen met Down worden geboren. Daarvoor is het wachten op de geboortecijfers van 2014. In 2013 werden in Vlaanderen zowat 65.000 kinderen geboren, waarvan 58 met het syndroom van Down. In 2012 waren het er 53.

Het is een beetje cru om te zeggen, maar als we niet oppassen zijn er alleen nog kinderen met Down in de lagere klassen'